
Per visibilia ad invisibilia

Carlo Leget

'Gaaf u dikwijls tot snijden over?'

"Regelmatig ja, vaak is het de enige weg."

'Hoe moet ik me dat voorstellen?'

"We beschikken over een aantal messcherpe concepten waarmee we zingeving-problematiek tot op het bot kunnen bloot leggen."

'Hoe gaat dat in zijn werk?'

"Onlangs hadden we een patiënt met een nauwelijks functionerend Godsbeeld. We dachten aanvankelijk dat te kunnen bijsturen met Bijbelteksten waarvan we de dosering langzaam ophoogden, maar de therapietrouw van deze man was te slecht. Uiteindelijk is hij met spoed opgenomen en hebben we een transplantatie moeten doen."

'U vervangt dan het Godsbeeld?'

"Jazeker. Er zijn patiënten die goed zonder Godsbeeld kunnen leven. Overigens vergt dat wel een langdurig revalidatieproces. Maar bij deze patiënt is er gekozen voor transplantatie, omdat hij zich in een kritieke toestand bevond en er ook andere vitale onderdelen van zijn zingevingssysteem aangetast waren. Gelukkig zijn er tot nu toe geen afstotingsverschijnselen."

'Waar haalt u een nieuw Godsbeeld vandaan?'

"Donaties. Er zijn meer mensen die hun Godsbeeld ter beschikking stellen dan u denkt."

'Wat vindt u zelf de moeilijkste operaties?'

"Schuldproblematiek. Vaak melden patiënten zich te laat. Als je zo'n patiënt dan opensnijdt blijken de schuldgevoelens dikwijls zo uitgezaaid te zijn dat je niet weet waar je moet beginnen. Ikzelf zeg niet snel 'We kunnen niets meer voor u doen', want vaak is er nog wel wat te knutselen en in het ergste geval kunnen we tot amputatie overgaan."

Ongeveer een keer per maand zit ik met twee geestelijk verzorgers van een algemeen ziekenhuis rond de tafel om hun werk op de spoedeisende hulp te analyseren. We kijken heel nauwkeurig naar wat er gebeurt wanneer zij plotseling naar die afdeling geroepen worden. We brengen in kaart wat ze feitelijk doen, wat zichtbaar is in hun handelen. Maar we kijken ook naar wat onzichtbaar blijft:

de uitdagingen en opgaven waar de patiënt en familieleden voor staan, en de innerlijke arbeid die de geestelijk verzorgers zelf leveren. En dat is niet mis.

Wie naar de buitenkant kijkt ziet iemand binnenkomen, contact maken met de familie, mensen opvangen, in sommige gevallen een ritueel voltrekken, en weer afscheid nemen. Wie via het zichtbare probeert het onzichtbare in beeld te brengen, ontdekt dat er onder water veel meer te beleven is dan de golven doen vermoeden. Vanaf de entree ontrolt zich een razendsnel proces van zich openstellen, afstemmen, inschatten, contact maken, oriëntatie bieden, gastheer of gastvrouw spelen, initiatief nemen, wachten, uithouden, duwtjes geven, meebewegen, structuur bieden, en nog veel meer. Wie het in kaart brengt verbaast zich over de enorme hoeveelheid innerlijke arbeid die onzichtbaar blijft aan de buitenkant.

Het zijn leerzame bijeenkomsten, die helpen zichtbaar te maken hoe complex het vak van geestelijk verzorger is. Het onder water kijken is van groot belang om ook aan andere disciplines duidelijk te kunnen maken wat het vak inhoudt. We gaan verder met dit zichtbaar maken en er over schrijven. De redactie en lezers van TGV zijn vast gewaarschuwd